

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте визначення термінам.

1. Фінансова установа.
2. Кредитна установа.
3. Фінансова послуга.
4. Фінансові активи.
5. Кредит.
6. Банк
7. Фінансовий лізинг.
8. Факторинг.
9. Кредитна спілка.
10. Ломбард.
11. Інвестиційний фонд (компанія).

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання.

1. Яку роль виконують фінансово-кредитні установи в ринковій економіці?
2. Що таке фінансова та кредитна установи? Які установи відносяться до фінансово-кредитних?
3. Що таке фінансова послуга? Якими ознаками характеризуються фінансові послуги?
4. Що таке ринок фінансових послуг?
5. Охарактеризуйте основні ознаки класифікацій фінансових послуг із зазначенням видів.
6. Які є види фінансових послуг згідно чинного законодавства в Україні? Які послуги не вважаються фінансовими?
7. Проаналізуйте історичні етапи розвитку банківської діяльності.
8. Що таке банк? Що таке комерційний банк?
9. Які послуги відносяться до банківських? Які операції здійснюють комерційні банки?
10. Охарактеризуйте сутність поняття «кредит».
11. Що таке фінансовий лізинг?

Завдання 3. Розв'яжіть завдання.

1. Поясніть значення та схему фінансово-кредитного підприємництва. Яким чином фінансово-кредитні посередники отримують прибуток від своєї діяльності? З якими ризиками зіштовхується фінансово-кредитна установа в своїй діяльності?
2. Які види кредитів використовуються в ринковій економіці? Який вид фінансування підприємства може бути альтернативою банківського кредиту?
3. Банк надав підприємству кредит на суму 250 000 грн. під 23% річних (при умові нарахування простого відсотка). Яка вартість користування кредитом буде нарахована підприємству за 4 місяці (121 день)?
4. Банк надав позику підприємству на суму 100 000 грн. на 4 роки під 27% річних. Розрахувати загальну суму позики разом із нарахованими відсотками через 4 роки (у випадку складного відсотка).

Методичні рекомендації

Простий відсоток – це нарахування відсотку лише на початково інвестовану суму.

Наприклад, на початку року інвестор розміщує на рахунку в банку суму P під відсоток r . Через рік він одержить суму P_1 , яка дорівнює початково інвестованим коштам плюс нараховані відсотки

Якщо простий відсоток нараховується протягом періоду, який складає менше року, формула набуває вигляду:

$$P_t = P \left(1 + r \frac{t}{T} \right)$$

де:

t – кількість днів нарахування відсотку протягом року;

T – кількість днів в році;

P_t – сума, яка одержується при нарахуванні відсотку за t днів;

r – відсоток, що нараховується.

Нарахування за схемою простих відсотків застосовується, як правило, в короткострокових фінансових операціях, коли інтервал нарахування співпадає з періодом нарахування (і дорівнює строку менше одного року), або коли після кожного інтервалу нарахування кредитору виплачуються відсотки.

В залежності від способу визначення тривалості фінансової операції розраховується або точний, або приблизний (комерційний) відсоток.

Дата видачі і дата погашення позики завжди приймаються за один день. При цьому можливі два варіанти:

- ✓ використовується точна кількість днів позики, яка визначається по спеціальних таблицях, де вказані порядкові номери кожного дня року; з номеру, який відповідає дню закінчення позики, рахують день першого дня;
- ✓ береться приблизна кількість днів позики, коли тривалість повного місяця приймається за 30 днів; цей метод використовується, коли не потрібна велика точність, наприклад, при частковому погашенні позики.

Точний відсоток одержують, коли за часову базу беруть фактичну кількість днів в році (365 або 366) і точне число днів позики.

На практиці вибір того чи іншого способу залежить від величини суми, яка використовується при здійсненні фінансової операції.

Приклад

Банк надав підприємству кредит на суму 60 000 грн. на 4 місяці з 1.05. ц. р. за ставкою 14 % річних. Необхідно визначити суму кредиту до погашення, якщо нарахування здійснюється з використанням: а) точних відсотків, б) приблизних відсотків.

Сума кредиту дорівнює:

при використанні точного відсотку:

$$P_t = 60000 \left(1 + 0,14 \frac{123}{365} \right) = 62830 \text{ грн.};$$

при використанні приблизного відсотку:

$$P_t = 60000 \left(1 + 0,14 \frac{120}{360} \right) = 62800 \text{ грн.};$$

У довгострокових фінансово-кредитних угодах частіше використовують нарахування складних відсотків. При нарахуванні складних відсотків їх нараховують не тільки на основну суму, а й на суму, що включає як основну суму, так і нараховані раніше відсотки. У цьому випадку кажуть, що відбувається капіталізація відсотків в міру їх нарахування.

$$P_n = P (1 + r)^n$$

Приклад

250000 грн. інвестовані на 4 роки під 6 % річних. Яку суму одержить інвестор в кінці строку?

$$P_4 = 250000 \cdot (1 + 0,06)^4 = 250000 \cdot 1,262 = 315500 \text{ грн.}$$

Складний відсоток може нараховуватися частіше, ніж один раз на рік, наприклад, раз в півроку, квартал, місяць тощо.

Відсотки, що нараховуються з певною періодичністю, називаються дискретними. В цьому випадку річна ставка називається номінальною, а відсоткова ставка за один інтервал нарахування вважається рівною відношенню номінальної ставки до кількості інтервалів в році. Нарощена сума буде розраховуватись за наступною формулою:

$$P_n = P \left(1 + \frac{r}{m} \right)^{nm},$$

де: m – періодичність нарахування відсотку протягом року.

Приклад

На вклад до банку в розмірі 9000 грн. строком на 5 років банк нараховує 18 % річних. Яка сума буде на рахунку в кінці строку, якщо нарахування відсотків здійснюється за схемою складних відсотків: а) щопівроку; б) щоквартально?

$$\text{a) } P_5 = 9000 \left(1 + \frac{0,18}{2} \right)^{5 \cdot 2} = 21306,27 \text{ грн.}$$

$$\text{б) } P_5 = 9000 \cdot \left(1 + \frac{0,18}{4} \right)^{5 \cdot 4} = 21705,43 \text{ грн.}$$